

AGENDA

- 16.00 uur Opening door wethouder Maria le Roy
- 16.05 uur Presentatie Toekomstplan de Haven door Kees Verweij (BCI)
- 16.15 uur Panelgesprek geleid door Jaap-Jelle Feenstra met aan tafel:
- Robin Hartogh Heys (Wethouder gemeente Smallingerland)
 - Paul Pot (Port of Harlingen)
 - Arnold de Jong (CEO Fritom en voorzitter Havennetwerk Fryslân)
 - Kees Verweij (BCI)
 - Henner de Vries (Commercieel Manager van der Wiel Drachten)
- 16.45 uur Pauze
- 17.00 uur De ondernemer aan zet → Gesprekken aan 4 thema tafels:
- Energie
 - Circulariteit en duurzaamheid
 - Bereikbaarheid
 - Samenwerking
- 17.30 uur Pauze
- 17.40 uur Terugkoppeling thematafels met wethouder Maria le Roy
- 18.00 uur Afsluiting en borrel

Drachten

Smallingerland

**Buck
Consultants
International**

Bouwstenen Strategisch Ontwikkelingen voor Toekomstplan Industrieterrein 'De Haven'

Informatieve bijeenkomst, 14 november 2023

Voor overheden & kennisinstellingen

- Regionaal economische ontwikkeling en innovatiebevordering
- Bedrijventerreinenstrategie en -ontwikkeling
- Vastgoedontwikkeling & -beleggingen
- Strategieën en programma's om nieuwe vestigingen te acquireren
- Logistieke en infrastructurele projecten

Profiel

- Onafhankelijk adviesbureau
- Hoofdkantoor in Nijmegen sinds 1985
- 70 full-time professionals
- Projecten in meer dan 50 landen

Voor bedrijven

- Locatiekeuze advies
- Supply chain optimalisering
- Vastgoed strategie en -projecten

'De Haven': specifieke sterke punten terrein

- Relatief groot gemengd bedrijventerrein (313 ha, 345 ha inc. De Swetten), milieucategorie 5
- Ruimte op terrein bijna geheel uitgegeven: nog beperkt vrije ruimte
- Belangrijk terrein voor gemeente: ca. 10.000 werknemers bij 550 bedrijven op terrein
- Evenwichtige mix van bedrijven op terrein: focus op (lichte) productie, bouw/agribulk, recycling, groothandel
- Relatief veel aan- en afvoer producten, opkomende interesse logistieke sector voor terrein
- Multimodale ontsluiting via weg en binnenvaart
- Verschillende individuele initiatieven voor duurzame en circulaire processen bij bedrijven

'De Haven': naast sterke punten ook verbeterpunten

- Gemengd bedrijventerrein is verouderd: 'versteend' terrein met focus op gemotoriseerd verkeer, beperkt OV en minder veilig voor fietsers en voetgangers
- Indeling ruimte niet optimaal: watergebonden ruimte wordt beperkt gebruikt, lege stukken land op onlogische plekken
- Aan- en afvoer via weg en binnenvaart kent knelpunten: weg congestie bij op/afrijden terrein, binnenvaart vaarwegklasse IV
- Knelpunt in beschikbaarheid elektriciteit voor uitbreiding/verduurzaming processen
- Krapte op regionale arbeidsmarkt neemt toe
- Momenteel weinig/geen samenwerking tussen bedrijven onderling

Waterontsloten bedrijventerreinen als 'De Haven' bieden unieke kansen

Beschikken over specifieke kwaliteiten

- Watergebonden en –verbonden kavels
- Milieuzonering met richtafstanden
- Gunstige stedelijke ligging (arbeid)
- Krachtige industrieel en/of logistieke basis

Maar komen soms ook in het gedrang!

- Plannen voor woningbouw / gemengd
- Achterblijvende investeringen in faciliteiten
- Proces van veroudering en inefficiëntie
- Overlast voor omwonenden

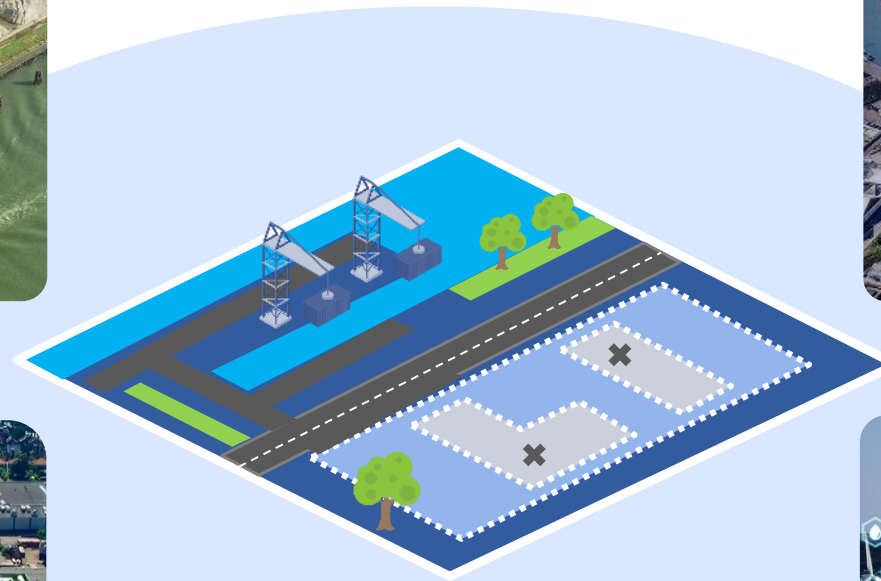
Kunnen een rol spelen in grote opgaven

- Verduurzaming goederenvervoer (CO2)
- Knooppunt circulaire grondstoffen
- Ruimte voor innovatieve maakindustrie
- Schakel in toekomstig energienetwerk

Naar een hernieuwd perspectief voor 'De Haven'

Knooppunt circulaire grondstoffen

Verduurzaming goederenvervoer

Ruimte voor innovatieve maakindustrie

Schakel in nieuwe energienetwerken

'De Haven' als schakel in verduurzaming goederenvervoer

- 'De Haven' als onderdeel Goederenvervoercorridor Noordoost NL
- Bevorderen multimodale bereikbaarheid knooppunten
- Ruimtelijk-economische ontwikkeling voor logistieke en industriële sector
- Circulair logistiek systeem

Highlights interviews met 10 bedrijven

1. Bedrijven willen voorop lopen in meer duurzame eigen processen

- Bedrijven zetten in op eigen duurzaamheidsstrategie, realisatie wensen niet altijd op locatie mogelijk, Koplopers hebben ideeën over circulariteit, anderen nog niet

2. Netcongestie beperkt sommige bedrijven

- Beschikbaarheid (groene) elektriciteit essentieel voor groei, maar congestie dreigt

3. Verschillende bedrijven zien potentie in gebruik binnenvaart

- Binnenvaart draagt bij aan duurzaamheidsdoelen van bedrijven, reden om te investeren

4. Verouderde inrichting/matige bereikbaarheid De Haven is issue

- OV is onvoldoende aanwezig, gevaarlijke bochten/kruisingen, slechte ontsluiting in spits

5. Nog beperkte samenwerking tussen bedrijven

- Beperkt onderling contact, geen vereniging voor terrein, wel onderwerpen voor samenwerking (duurzame brandstoffen, circulariteit, OV netwerk)

Drie hoofdambities voor ontwikkeling 'De Haven'

- Uitgangspunt hoofdambities: ondersteuning van **robuuste en duurzame ontwikkeling bestaand bedrijfsleven** op 'De Haven'

Drie Hoofdambities voor Ontwikkelplan "De Haven" 2030-2040			
	Ambitie 1: Faciliteren duurzame en robuuste groei regionaal bedrijfsleven	Ambitie 2: Stimuleren duurzaamheid en circulariteit in operaties regionaal bedrijfsleven	Ambitie 3: Toekomstbestendige inrichting bedrijventerrein
Toelichting	Regionaal bedrijfsleven wil duurzaam kunnen groeien op "De Haven", in omzet, behandelde volume, werknemers, ruimte, gebruik energie.	Regionaal bedrijfsleven wil hun productie en logistieke processen in, van en naar "De Haven" meer duurzaam en waar mogelijk circulair kunnen inrichten.	Gemeente wil de inrichting van het terrein effectiever, duurzamer, veiliger en groener maken zodat het regionale bedrijfsleven en werknemers actief willen blijven op het terrein.

Voorbeeld invulling hoofdambities 'De Haven'

Drie Hoofdambities voor Ontwikkelplan "De Haven" 2030-2040

Ambitie 1: Faciliteren duurzame en robuuste groei regionaal bedrijfsleven	Ambitie 2: Stimuleren duurzaamheid en circulariteit in operaties regionaal bedrijfsleven	Ambitie 3: Toekomstbestendige inrichting bedrijventerrein
---	--	---

Veranderingen in bedrijfsprocessen

Verschuivingen in locatievoorkeuren

Eisen bedrijven t.a.v. gebouwen

Hogere eisen t.a.v. kwaliteit omgeving

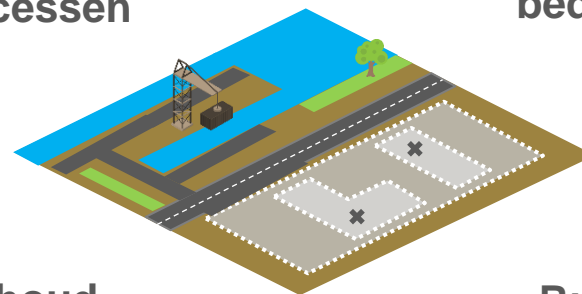
Scherpere kaders t.a.v. milieu, energie en klimaat

Stimuleren duurzame groei/ontwikkeling bedrijfsprocessen

Stimuleren ontwikkeling circulaire bedrijfsprocessen door focus/samenwerking

Strategie verhelpen inefficiënt gebruik bedrijfskavels, o.a. binnenvaart gebruik op watergebonden kavels

Verhelpen achterstallig onderhoud wegen en kadefaciliteiten

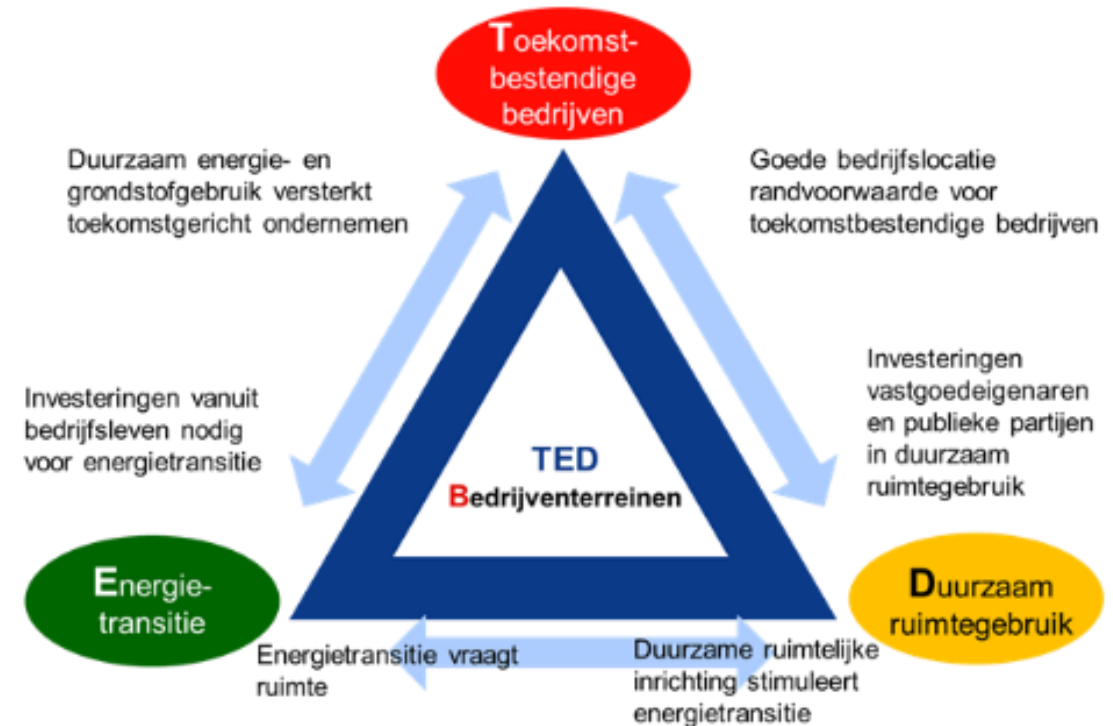

Stimuleren energietransitie: beschikbaarheid electriciteit, en samenwerking in opwekking/opslag energie

Ruimtelijke herinrichting openbaar terrein: vergroening, parkeren, voetgangers/fietsers

Inzet TED aanpak voor strategische ontwikkeling van 3 hoofdambities voor ‘De Haven’

1. Werken aan ruimtelijke inrichting/verbetering terrein
2. Stimuleren van circulaire processen bedrijven
3. Stimuleren van duurzame logistieke processen bedrijven
4. Beschikbaarheid/Gebruik groene elektriciteit
5. Uitwisseling van warmte/energie tussen bedrijven
6. Samenwerking bedrijven (en overheden)

Drie Hoofdambities voor Ontwikkelplan “De Haven” 2030-2040

Ambitie 1: Faciliteren duurzame en robuuste groei regionaal bedrijfsleven	Ambitie 2: Stimuleren duurzaamheid en circulariteit in operaties regionaal bedrijfsleven	Ambitie 3: Toekomstbestendige inrichting bedrijventerrein
(4) Gebruik groene elektriciteit	(2) Stimuleren Circulaire processen	(1) Ruimtelijke inrichting/verbetering
(5) Uitwisseling van warmte/energie	(3) Stimuleren Duurzame logistieke processen	
	(6) Samenwerking bedrijven (en overheden)	

Voorstel acties voor strategische ontwikkelplan 'De Haven'

Voorstel acties voor gemeente, bedrijven en overige partijen (o.a. Provincie) in Road Map ontwikkelplan 'De Haven'

	Rol / Acties gemeente Smalingerland		Rol / acties bedrijven	Rol/acties overige partijen
	Korte termijn	Langere termijn	Korte / Lange termijn	Korte / Lange termijn
Gebruik groene elektriciteit	<ul style="list-style-type: none"> • Vertegenwoordiging belang De Haven bij Liander. • Gemeente neemt een regie rol om ook klein MKB mee te krijgen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Opstellen smart grid strategie voor De Haven samen met bedrijven. • Vanuit ruimtelijke inrichting waar mogelijk batterij opslag faciliteren. 	<ul style="list-style-type: none"> • Opstellen en met gemeenten en omliggende bedrijven delen van strategie energietransitie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Overtuigen van belang De Haven, en toekennen van prioriteit in beleid groene elektriciteit.
Ruimtelijke verbetering terrein	<ul style="list-style-type: none"> • Opstellen visie op integrale inrichting De Haven, focus op verkeer, groen en optimaal gebruik ruimte. • Ophalen meningen bij alle bedrijven. 	<ul style="list-style-type: none"> • Uitvoeren verkeerstechnische aanpassingen, en groenvoorzieningen. • Herinrichting kavels, met focus op faciliteren watergebonden kansen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Participeren in verlichten huidige druk op gebruik terrein door eigen maatregelen. • Actief meedenken over prioriteit update inrichtingsmaatregelen (welke eerst?) 	<ul style="list-style-type: none"> • Delen van lessen update ruimtelijke inrichting andere terreinen, en opname in provincie breed programma.
Circulaire processen	<ul style="list-style-type: none"> • Identificatie koplopers in circulaire processen op De Haven. • Formuleren onderscheidende processen circulariteit De Haven (nu Bouw/afval). 	<ul style="list-style-type: none"> • Stimuleren uitbreiding circulair cluster De Haven, met focus op bouw/afval. • Faciliteren van uitbreiding circulaire productieprocessen op De Haven. 	<ul style="list-style-type: none"> • Strategisch investeren in circulaire processen, en deze delen met bedrijven en gemeenten. Openstaan voor suggestie synergie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Inpassen circulaire strategie De Haven in provinciale strategie circulariteit, met identificatie specifiek thema De Haven.
Duurzame logistieke processen	<ul style="list-style-type: none"> • Plan van aanpak voor verbeteringen onderhoud en gebruik kades. • Inventarisatie (potentiële) vraag en aanbod duurzame brandstoffen. • Onderzoek naar potentie voor containerterminal binnenvaart. 	<ul style="list-style-type: none"> • Samenwerking in GVC Noord NL programma voor weg/binnenvaart. • Bij voldoende binnenvaart volume aankaarten MKBA vaarweg. • Mogelijke herinrichtingen ontsluiting wegen De Haven. 	<ul style="list-style-type: none"> • Doorzetten plannen voor Clean Energy Hubs voor duurzame brandstoffen. • Doorzetten plannen voor intensiever gebruik van de binnenvaart. • Samenwerking met ketenpartners om goederenvervoer duurzaam in te richten. 	<ul style="list-style-type: none"> • Samen met Noordelijke partners noodzaak van GVC Noord-NL programma bepleiten. • Opname De Haven in provinciale plannen voor stimulering Clean Energy Hubs.
Samenwerking tussen bedrijven/ overheden	<ul style="list-style-type: none"> • Organisatie meeting Bedrijven De Haven (via Ondernemersvereniging Drachten). 	<ul style="list-style-type: none"> • Succesvolle samenwerking bedrijven, resultaten in clusters duurzaam en circulair. 	<ul style="list-style-type: none"> • Actieve deelname aan samenwerkingsinitiatieven, en operationele 1-op-1 samenwerking tussen bedrijven. 	<ul style="list-style-type: none"> • Waar passend meewerken/deelnemen aan acties samenwerkingsorganisatie De Haven.

Conclusies

- 'De Haven' biedt als groot watergebonden terrein in Noord-NL unieke kansen voor duurzame en circulaire ontwikkeling bij bedrijven
- 'De Haven' is als terrein een 'sleeping beauty': veel potentie bij diverse mix bedrijven, maar tot nu toe nog weinig samenwerking en initiatieg om deze te benutten
- TED aanpak (toekomstbestendige bedrijven, energietransitie, duurzaam ruimtegebruik/inrichting) levert bouwstenen voor strategisch ontwikkelplan 'De Haven'
- Kunnen we vandaag verder stappen zetten voor benutten van de potentie van 'De Haven'?

AGENDA

- 16.00 uur Opening door wethouder Maria le Roy
- 16.05 uur Presentatie Toekomstplan de Haven door Kees Verweij (BCI)
- 16.15 uur Panelgesprek geleid door Jaap-Jelle Feenstra met aan tafel:
- Robin Hartogh Heys (Wethouder gemeente Smallingerland)
 - Paul Pot (Port of Harlingen)
 - Arnold de Jong (CEO Fritom en voorzitter Havennetwerk Fryslân)
 - Kees Verweij (BCI)
 - Henner de Vries (Commercieel Manager van der Wiel Drachten)
- 16.45 uur Pauze
- 17.00 uur De ondernemer aan zet → Gesprekken aan 4 thema tafels:
- Energie
 - Circulariteit en duurzaamheid
 - Bereikbaarheid
 - Samenwerking
- 17.30 uur Pauze
- 17.40 uur Terugkoppeling thematafels met wethouder Maria le Roy
- 18.00 uur Afsluiting en borrel